

8 lessen voor publiek-private samenwerking

Beter Benutten streeft naar nieuwe manieren van samenwerken tussen Rijk, regio en bedrijfsleven. Het Brabant mobiliteitsnetwerk helpt de bereikbaarheid van economische toplocaties en de mobiliteit van mensen duurzaam verbeteren. Maar ook andere initiatieven tussen overheid en private organisaties leiden tot verrassende resultaten. Door partijen samen te brengen ontstaan tal van oplossingen voor lokale en regionale mobiliteitsvraagstukken. **Acht lessen** van vier betrokkenen.

Over het mobiliteitsnetwerk

Het Brabant mobiliteitsnetwerk is een goed voorbeeld van publiek-private samenwerking op maat. Bedrijven, overheden, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties vinden elkaar in het netwerk en zoeken samen naar oplossingen. Vanuit de locaties waar de problemen met mobiliteit zich voordoen, denken zij samen na, werken aan maatregelen en leren van elkaar. Het mobiliteitsnetwerk werkt met communities. Deze communities zijn lokale netwerken van gelijkgestemden én betrokken overheden die kennis en ervaringen delen, plannen maken en maatregelen op maat nemen. Een Toetsingskamer adviseert het mobiliteitsnetwerk en de provincie Noord-Brabant. Benieuwd naar het netwerk? www.brabantmobiliteitsnetwerk.nl

Maurice Geraets
directeur Automotive & Mobiliteit
NXP Semiconductors

1 Hanteer voor elk project een eigen aanpak

“In Oss en Breda spelen heel andere opgaven dan bijvoorbeeld in en rond Eindhoven. Dit is typisch Brabants. Het loont om mobiliteitsvraagstukken lokaal te benaderen: elk vraagstuk een eigen aanpak. De behoeften van de betrokken bedrijven zijn daarbij het uitgangspunt. Lokale bedrijven en overheden gaan samen op zoek naar de beste aanpak. Dan kun je elkaar snel vinden.”

2 Benut bestaande energie

“Publiek-private samenwerking komt het beste van de grond als organisaties elkaar vinden rond een gezamenlijk belang. Die samenwerking moet je vooral stimuleren in gebieden waar betrokkenen al gemotiveerd zijn om echt iets te doen aan mobiliteitsproblemen. Dit werkt veel beter dan het optuigen van nieuwe samenwerkingsverbanden tussen bedrijven die er zelf niet om vragen.”

Roland Verbraak
directeur Intermodaal bij GVT Transport & Logistics

Win tijd door samen te werken met erkende partijen

“Bij de elektrificatie van het spoor op Railport Brabant in Tilburg kwam het initiatief voor publiek-private samenwerking vanuit het bedrijfsleven. Het idee voor elektrificatie kwam naar voren op een bijeenkomst van Beter Benutten. We maakten hoge kosten voor onze internationale treinen. Door een bovenleiding boven het bestaande spoor te plaatsen, werd Railport Brabant economisch een stuk interessanter voor partijen. Het aantal treinen stijgt, waardoor er naar schatting per jaar 78.000 minder vrachtwagenritten nodig zijn. Een dergelijk project kunnen en mogen we als GVT niet alleen doen, dus we wilden graag samenwerken met ProRail, rijksoverheid, provincie en gemeente. Ons advies aan andere initiatiefnemers is om een gedegen plan op te stellen, samen met organisaties die door de overheid erkend zijn. Daardoor hoeft de overheid alleen nog maar te toetsen of het project aan de criteria van Beter Benutten voldoet. Op die manier werd onze aanvraag er een ‘uit het boekje’.”

Ewit Roos
lid van de Toetsingskamer van het Brabant mobiliteitsnetwerk

Zorg voor gezamenlijkheid

“De ervaring leert dat publiek-private samenwerking zorgt voor gezamenlijke doelen, draagvlak en commitment vanuit uiteenlopende hoeken. Als lid van de Toetsingskamer zie ik dat vooral projecten met een bottom-up aanpak succesvol zijn. Dit zorgt voor voldoende onderlinge overeenstemming en capaciteit. Feit is dat je deze factoren nu eenmaal niet van bovenaf kunt opleggen en organiseren. Bovendien zorgt een aanpak van onderaf voor goede netwerken waarin alle belangen zijn vertegenwoordigd.”

Betrek alle sleutelspelers

“Publiek-private samenwerkingen kennen een korte leercurve. Alle betrokkenen geven direct feedback en bijsturing. Voor het mobiliteitsnetwerk blijkt dat erg prettig. We kunnen het samenwerkingsproces continu nauwkeurig analyseren: waar zitten de gaten, wie missen we nog? Dat voorkomt dat werk opnieuw moet, of dat partijen dwars gaan liggen omdat ze niet (tijdig) betrokken zijn. Bedrijven waarderen deze aanpak. De rolverdeling, afspraken en resultaten zijn direct duidelijk. Een eenvoudig, fictief voorbeeld: enkele grote werkgevers kampen in de spits met een te beperkte capaciteit van de snelwegafrit, waardoor werknemers massaal in de file belanden. Deze situatie kan concreet en in nauwe samenspraak worden opgelost: de werkgevers voeren slim werken en reizen in en de betrokken overheid verbetert de bereikbaarheid van de locatie.”

Laat de aanjager op tijd uitstappen

“De initiator van een project voor publiek-private samenwerking heeft een bijzondere rol. Het initiëren is vaak gemakkelijk, zeker als de gemeenschappelijke belangen snel in beeld zijn. Het is juist zaak om ervoor te zorgen dat het project niet afhankelijk wordt van de kwartiermaker. Hij moet op het afgesproken tijdstip eruit stappen. Of in ieder geval op het moment dat de doelen bereikt zijn. De inzet van de aanjager is bedoeld als impuls: partijen moeten de aanpak op enig moment zelf voortzetten.”

Ronald Timmermans
programmamanager mobiliteit van Fontys Hogescholen en lid van twee communities

Leer van elkaar en voer samen projecten uit

“We hebben niet alleen een groot belang, maar ook een grote verantwoordelijkheid. Als een van de grootste onderwijsinstellingen in Noord-Brabant zijn we een grote veroorzaker van mobiliteitsproblemen. We willen goed bereikbaar zijn en genereren heel wat ‘traffic’. We hebben met onder meer de TU/e, de Rabobank, het Máxima Medisch Centrum en Brainport Development een community opgericht waarin wij elkaar informeren, van elkaar leren en samen projecten uitvoeren om de bereikbaarheid van het gebied op en rond de TU/e-campus te verbeteren.”

Laat een coördinator toe, betrek de overheid

“Voor marktpartijen is het vaak lastig om een verbeterproces voor mobiliteit te initiëren en te coördineren. Dit is namelijk bij geen van de partijen ‘core business’. Het procesmanagement ligt daarom bij het Brabant mobiliteitsnetwerk, en dat werkt! Zij zorgen ervoor dat de community gaat draaien en draaiende blijft. Sinds het mobiliteitsnetwerk betrokken is, lopen de zaken efficiënt en effectief. En kunnen wij laten zien waarvoor we als community staan. De betrokkenheid van de gemeente en provincie is ook van groot belang, want zij zijn verantwoordelijk voor de infrastructuur en de verbindingen: wegen, fietspaden, openbaar vervoer.”